

॥ ३ ॥ ४ ॥ अत्र ततस्तदिश्वाकुवरावित्यादिश्लोकत्रयं ॥ प्रक्षिप्तमिति कतकः ॥ मलपंकजधारिणं मलस्थ सर्वायस्य शांतये पंकजे पद्मासने स्थित्वा ॥ यद्वापंकजे
 हृदयपंकजे धारिणमैश्वरयोगधारणशीलमित्यर्थ इति कतकः ॥ तीर्थस्तु मलपंकजटाधर मिति पठित्वा ॥ मलं उद्वर्तनादिसंस्काराभावाच्छरीरजं पंकोवनसंचाराच्छरीरल
 ग्र इति भेद इत्याह ॥ विधिवदुपगम्येति शेषः ॥ ५ ॥ तन्माभिवदेति मा इति मां उक्तयोगधारणशीलत्वेन वाग्व्यवहाराभावादेव प्रार्थना सत्यविक्रम अक्षततपःस्वभाव ॥ ६ ॥
 सनिरीक्ष्येति ॥ उक्तवचनात्समाधितोव्युत्थाय रामं दृष्ट्वेत्यर्थः ॥ ७ ॥ सनाथ इव सस्वामिक इव अत्रायमाश्रमो ब्रह्मचर्याद्याश्रमव्यवहार्योयं देहस्त्वया जीवरूपेणाक्रांतोपि
 सांप्रतमद्य मायया सच्चिदानंदस्यैवैवं शरीररूपेण प्रतिभासमानस्य बहिःश्वक्षुषानुभवन्सनाथ इव ईदृशस्य त्वद्रूपस्य दर्शनेन चित्तशुद्ध्यापूर्वं जीवाभेदेनाहमिति प्रतीत्या
 ततस्तदिश्वाकुवरोसततं विविधैर्द्रुमैः ॥ काननंतौ विविशतुः सीतया सह राघवौ ॥ ३ ॥ प्रविष्टस्तुवनं घोरं बहुपुष्पफलद्रुमं ॥ ददर्शाश्र
 ममेकं तीक्ष्णं रमालापरिष्कृतं ॥ ४ ॥ तत्र तापसमासीनं मलपंकजधारिणं ॥ रामः सुतीक्ष्णं विधिवत्तपोधनमभाषत ॥ ५ ॥ रामो ह मस्मि
 भगवन्भवंतं द्रष्टुमागतः ॥ तन्माभिवदधर्मज्ञमहर्षे सत्यविक्रम ॥ ६ ॥ सनिरीक्ष्य ततो धीरो रामं धर्मभृतांवरं ॥ समाश्लिष्य च बाहुभ्या
 मिदं वचनमब्रवीत् ॥ ७ ॥ स्वागतं ते रघुश्रेष्ठ राम सत्यभृतांवर ॥ आश्रमोयं त्वयाक्रांतः सनाथ इव सांप्रतं ॥ ८ ॥ प्रतीक्षमाणस्त्वामेव
 नारोहेहं महायशः ॥ देवलोकमितो वीरदेहं त्यक्त्वा महीतले ॥ ९ ॥ चित्रकूटमुपादाय राज्यभ्रष्टोऽसि मे श्रुतः ॥ इहोपयातः काकुत्स्थ देवरा
 जः शतक्रतुः ॥ १० ॥ गृहीतस्य तद्वैलक्षण्येनेदानीं गृहात् भेदनिबन्धनसनाथत्वव्यवहारः ॥ इवेन जडानामपि अतिरिक्तत्वाभावः सूचित इति ध्वनिः ॥ ८ ॥ अ
 तस्त्वांप्रतीक्षमाण इति ॥ त्वां स्वात्मभूतं महायश इति संबोधनं देवलोकं देवस्य ब्रह्मणोलोकं ॥ ९ ॥ ननु कात्र मदागमनसंभावना तत्राह ॥ चित्रेति ॥ यदा राज्यभ्रष्टश्चित्र
 कूटमुपादाय प्राप्य स्थितोऽसि तदा प्रभृति मे मया श्रुतोऽसि ॥ आश्रमोयमित्यस्य व्यंग्येर्थे तु चित्रं विचित्रफलहेतुकूटं दुरवगाहत्वात्संसारं प्राप्य राज्यभ्रष्टो विद्यासंसर्गेण
 स्वाराज्यान्नित्यशुद्धबुद्धमुक्तस्वरूपाद्भूतयोगात्संसारं प्रापस्त्वमेव मया श्रुतिवाक्येभ्यः श्रुतोऽसि ॥ अतस्तत्प्रतीक्षया न देवलोकं गत इति व्यंग्योर्थः ॥ नन्विदानीं क ते देव
 लोकरोहणप्रसक्तिस्तत्राह ॥ इहेति शरभंगाद्गानानंतरमिहाप्यागत इत्यर्थः ॥ १० ॥